

Bunlar bir yana bizim aydınlatma platformunda neler oldu? Bir kısmını yazmak istiyorum. Bir kısmını diyorum çünkü bu dört gün süren etkinliğin tamamını buraya sığdırmak, benim entelektüel dağarcığımla mümkün olmayabilir. Onun için algılayabildiğim kadarını yazacağım. İşin kolayına kaçıp kendimi saklamak için de konuyu biraz da mizahi yolla anlatacağım ki anlamadıklarım anlaşılmasın.

Programın başında EMO, Kamp ve Bilimsel Dergi'ye ilişkin bilgileri EMO Yönetim Kurulu Başkanımız Hüseyin Yeşil ve Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) Komisyonu Başkanı Orhan Örcü verdi. "Bu tanıtım bilimsel değil tabii; bildiğimiz EMO tanıtımına yönelikti." Programda 14 seçkin akademisyenin olduğunu söylemiştik. Bunlar kendi alanlarında yetkin kişilerdi. Onları öğrenciler can kulağı ile dinleyerek sorular sordular. Salondaki akademik seviyeyi görünce biraz komplekse kapılmadım dersem yalan olur.

Ben diğerlerinden özür dileyerek, izlediğim, anlamaya çalıştığım, programdaki birkaç bilimsel sunumdan söz edeceğim: **Bilimde Naklin Değil, Aklın Önemi:** "Bilim, Mühendislik ve Öğretim Kurumları" başlığı altında EMO Bilimsel Dergi Baş Editörü Prof. Dr. Hamit Serbest yaptığı sunumda, bilimin nasıl yapılması gerektiğini, bilimde naklin değil aklın önemini vurguladıktan sonra, inaçlı insanların da bilim yapabileceğini yalnız, inaçla bilimin ayrı düşünülmesini, aklın egemen olmasını bize bir güzel anlattı. Serbest, öğretim kurumlarındaki gerileme ve yozlaşmayı örneklerle anlattı ki, dersi dinleyenler geldikleri üniversitelerde bunu yaşadıkları için en az Hoca kadar konuya örnekler verdiler. Sorular ve cevaplar insanın canını acıtacak kadar Türkiye'deki eğitimin kalitesinin durumunu gözler önüne seriyordu. "Eski dostlar bu sunumu izlerken çimimizden, 40 yıl önce devri Süleyman'a haksızlık ettiklerini düşündüler mi acaba?"

Prof. Dr. Tayfun AKGÜL Bilim Hırsızlığını Anlattı: Etkinliğin ilk günü programı kapsamında Prof. Dr. Tayfun Akgül tarafından öğleden önce, "Bilim Etiği" öğleden sonra ise "Yüzsüz Yüz tanıma" başlığı altında sunumlar gerçekleştirildi. Akgül, Bilim Etiğini anlatmaya başladığında ben, Türkiye'de bilimin nasıl yapıldığını anlatacağımı sandım. O ise nasıl yapılmadığını, koca üniversitelerde intihal yapmak için "nasıl bilimsel yollar" bulunduğunu anlattı. Hatta intihal "bilimsel hırsızlık" yoluyla kişilerin, Türkiye'de önce profesör sonra, dekan, rektör, becerikli veya yandaş isen nasıl YÖK Başkanlığı'na kadar uzanabileceğini; sizin anlayacağınız bilim hırsızlarının Türkiye'de makbul kişiler olduğunu örnekler vererek anlattı.

Tayfun Akgül'ün öğleden sonraki sunumunda ise, gerçekten bilimsel metotlarla insanların ilk bakışta tanınamayacak fotoğraflarından nasıl tanınabileceği incelendi. Benim Hoca'dan buradaki beklentim: bir önceki sunumunda bahsettiği yüzsüz intihalcilerin kobay olarak kullanacağı yönünde idi; ama o bütün nezaketi ile bizim tanımadığımız örnekler seçmişti.

Tayfun Hoca'nın ikinci bir şapkası daha var; O şöhreti sınırları çok aşmış bir karikatür sanatçısı. EMO yayınlarından çıkan "Fenni Karikatürler" kitabında da o sözünü edilen tiplerden bolca bulunuyor. Akademik Kamp'ın bu bölümü çok merak uyandırdığı için katılımcıların yanında sunum yapacak diğer akademisyenlerde bu bölümü izledi.

Öklid'ten Nasireddin Tusi'ye, Tusi'den Uluğ Bey'e Bilim Konu başlığı; "Öklid'ten Nasireddin Tusi'ye, Tusi'den Uluğ Bey'e Bilim" olan sunum Prof. Dr. Atilla Bir tarafından gerçekleştirildi. Bir, İstanbul Teknik Üniversitesi'nden (İTÜ) emekli, asıl işi elektrik- elektronik ama

şimdilerde İstanbul Üniversitesi'nde, Bilim Tarihi dersleri veriyor. Öncelikle söylemeliyim ki, beni en çok şaşırtan ve bilgi eksikliğimi besleyen Prof. Dr. Atilla Bir Hoca'nın "Öklid'ten Nasireddin Tusi'ye, Tusi'den Uluğ Bey'e Bilim" konulu sunumu oldu. Hoca bu konulara hobi olarak başlamış ama dünya çapında uzmanlaşmış.

Sunumdan önce görüştüğümüz için kendisi bana, "Sunum başlamadan sana büyük sürprizim var" dedi. Sürpriz daha sonra anlaşıldı. Döneminin en büyük alimlerinden Kadızade-i Rumi Bursalı ve Bursa'da ilim yapmış.

Hoca sunumuna başlarken bizi şaşırttı. Bir, "Biliyor musunuz İslam Tarihi'nde çok büyük bilim adamları ve bunların çok eserleri vardır; Arapça ve çok azı Farsça yazılan bu eserlerin sahiplerinin yüzde sekseni Türk asıllıdır" dedi.

Hoppala! Ben işte bunu bilmiyordum. Dikkatimi daha fazla verdim. Sonra Atilla Bir, başladı bunların yazdıklarını ve bilime yaptıklarını saymaya. Önce, Hoca işi biraz geriye sardı. Büyük İskender'in dünyayı fethetmek için yola çıktığını sonunda ise genç yaşta fetih yollarında ölünce, döneminden sonra, fethettiği ülkelerin parçalandığını ve bunun dünyada köklü değişikliklere neden olduğunu vurguladı. Helenistik Çağ'ın bunun sonucu olduğunu ve bunun bizim coğrafyamızda da sonuçları olduğunu söylüyordu. Bilimsel düşüncenin ilk kez (M.Ö: 330-30) yıllarında Helenistik Dönemde ortaya çıktığına işaret eden Bir; bu dönemde şehirlerde okul, kütüphane, tiyatro, tapınaklar ve spor tesisleri kurulduğunu belirtti.

Sunumdan, Helenistik Çağ'da bilim insanların etnik kökenlerinin sorulmadığı anlaşılıyor.

İskender sonrasında (M.Ö: 300) Anadolu'da birçok devlet ve medeniyet ortaya çıkıyor. İşte hepimizin yakından bildiği büyük matematikçi, Öklid (M.Ö: 330-275) bu dönemde yaşıyor. Öklid'in birçok hipotez ve ispatını yanında, daha sonra bulunan bir yapıtta bu dahinin 2. Kitap, 6 öneri $(a+b)^2 - (2a+b).b + a^2$ ilişkisinin kanıtı gösteriliyor.

Aynı çağda, İskenderiyeli Heron ise (M.S:10-70) bugünkü bilimin öncüsü oluyor ve günümüze 13 kitabı ulaşıyor. Bunlardan günümüze ışık tutan 3 kitap mekanik ile ilgili olduğu, ayrıca "Pnömatik Çalışmaları ve Heron Çeşmesi" de anılmaya değer görülüyor.

Buhar motoru dediğimiz şeyin işleyiş mantığı ilk kez Heron tarafından ortaya konuluyor. Dahası var ki, Otomatik kapılar, robot mekanizmaları, para otomatları Heron'un çalışmalarıdır.

ERON Otomatik kapı çalışması

Üçgen alanı hesaplamak için HERON Formülü: Aynı dönemde Eratosthenes (M.Ö: 276-196) oturduğu yerde % 1,6 hata ile dünyanın çevresini buluyor. Bu arada dünyanın tam küre olduğunu da düşünüyor. Günümüzde Dünya'nın düz olduğunu iddia eden İslam alimlerine M.Ö. ki yıllardan bir ispat.

Antik Yunan'da, Batlamyus, Menelaus, gibi bilginler evrenin sırlarını bilim yoluyla çözmeye çalışıyorlar.

Gelelim bizimkilere: Helenistik Çağ'ın başlattığı bilgi çağı, İslam coğrafyasında da etkisini gösteriyor, (1201-1274) Nasireddin Tusi tarih sahnesinde yerini alarak dünyanın tanınmış bilginlerinden biri oluyor. "Kelam, Felsefe, Hadis ve Matematik" çalışmaları olan Tusibir dönem meşhur Alamut Kalesi'nde saklanarak çalışmalarını yürütüyor. Ünlü Maraga Rasathanesi'ni kuran Tusi'nin burada da felsefeden, seksolojiye dört yüz bin kitabı bulunduğu söyleniyor. Timur'un torunu Uluğ Bey ise (1393-1449), hükümdarlığı döneminde